

LAGRÅDET

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 2014-04-23

Närvarande: F.d. justitierådet Leif Thorsson samt justitieråden Gudmund Toijer och Kristina Ståhl.

Återreglering av viss flygtrafiktjänst

Riksdagens trafikutskott har den 10 april 2014 beslutat inhämta Lagrådets yttrande över det i bilaga 2 till utskottets protokoll framlagda förslaget till lag om ändring i luftfartslagen (2010:500).

Förslaget har inför Lagrådet föredragits av föredraganden Linda Kennemyr, biträdd av kanslichefen Mattias Revelius och ämnesrådet Olof Hedberg.

Förslaget föranleder följande yttrande av Lagrådet:

6 kap. 13 §

I paragrafens första stycke anges att det ska finnas flygtrafiktjänst för att trygga och underlätta luftfarten. Verksamheten inom flygtrafiktjänst ska vara godkänd från flygsäkerhetssynpunkt av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer. Enligt andra stycket får regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddela föreskrifter om flygtrafiktjänsten.

I tredje stycket anges att flygtrafikledningstjänst för luftrummet i anslutning till en flygplats får ombesörjas av den som driver flygplatsen eller den som fått ett sådant uppdrag av den som driver flygplatsen. Vidare finns ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att besluta om omfattningen av detta luftrum. Det framgår också att den som utför flygtrafikledningstjänst för luftrummet i anslutning till en flygplats får lämna tillstånd i form av klarering och anvisningar om färdväg för luftfartyg.

I lagrådsremissen föreslås att paragrafen kompletteras med ett nytt fjärde stycke enligt vilket tredje stycket inte gäller flygplatser som ägs eller drivs av staten eller av en juridisk person där staten har ett bestämmande inflytande. Syftet med förslaget är att återreglera flygtrafikledningstjänsten för dessa flygplatser på så sätt att denna alltid ska utföras av en myndighet. Vid föredragningen har upplysts att denna myndighet ska vara Luftfartsverket.

Lagrådet anser att paragrafens lagtekniska uppbyggnad redan i den nuvarande lydelsen är problematisk. Genom den nu föreslagna ändringen blir detta än mer påtagligt. Enligt vad som framkommit vid föredragningen är huvudregeln att all flygtrafiktjänst – vari ingår flygtrafikledningstjänst – ska tillhandahållas av Luftfartsverket. Detta framgår dock inte av någon bestämmelse i luftfartslagen utan anses följa av 1 § förordningen (2010:184) med instruktion för Luftfartsverket. Bestämmelsen i 6 kap. 13 § tredje stycket luftfartslagen är ett undantag från denna huvudregel. Genom det nu föreslagna fjärde stycket ska tillämpningsområdet för detta undantag inskränkas, dvs. det ska införas ett undantag från undantaget.

Enligt Lagrådets mening är det inte lämpligt att i lag föreskriva ett undantag från en bestämmelse som meddelas genom förordning. Det är vidare inte heller lämpligt att, såsom görs i det föreslagna

fjärde stycket, endast ange att en viss lagregel inte ska gälla utan att det i lagen framgår vad som ska gälla i stället.

Bestämmelsen i tredje styckets tredje mening avses endast ge lagstöd åt att det överlämnas till enskild att utföra vissa uppgifter som innefattar myndighetsutövning (jfr prop. 2009/10:95 s. 218 och 335). Lagtexten bör utformas i enlighet härmed.

Enligt Lagrådets mening bör paragrafen arbetas om i lagtekniskt hänseende, förslagsvis enligt följande.

Det ska finnas flygtrafiktjänst för att trygga och underlätta luftfarten. Verksamheten inom flygtrafiktjänsten ska vara godkänd från flygsäkerhetssynpunkt av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer. Ett godkännande får återkallas av den myndighet som har meddelat det, om föreskrivna krav inte uppfylls.

Flygtrafiktjänsten ska ombesörjas av den myndighet som regeringen bestämmer.

Flygtrafikledningstjänst för luftrummet i anslutning till andra flygplatser än sådana som ägs eller drivs av staten eller av en juridisk person där staten har ett bestämmande inflytande får dock ombesörjas av den som driver flygplatsen eller den som fått ett sådant uppdrag av den som driver flygplatsen. Den som utför sådan flygtrafikledningstjänst får lämna tillstånd i form av klarering och anvisningar om färdväg för luftfartyg.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om flygtrafiktjänsten.

Med den av Lagrådet föreslagna uppbyggnaden av paragrafen bör sålunda bemyndigandet i det nu gällande tredje stycket angående omfattningen av luftrummet kunna utgå, eftersom det generella bemyndigandet som i detta förslag flyttas från andra till fjärde stycket måste anses omfatta även den frågan.

Ikraftträdandebestämmelsen

Enligt vad som upplysts vid föredragningen har inte något uppdrag enligt paragrafens nuvarande tredje stycke lämnats till annan vid någon av de flygplatser som avses i det föreslagna fjärde stycket. Några övergångsbestämmelser avseende sådana uppdrag behövs därför inte.